

15.06.2024. GODINE

Saopštenje Monstata povodom interesovanja i informacija u javnosti u vezi sa podacima popisa stanovništva, domaćinstva i stanova

**Ne kasnimo s objavom podataka,
lične pretpostavke u javnosti
nijesu rezultat popisa**

Prema Zakonu o popisu, **publikovanje rezultata iz popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. godine, isključivo je u nadležnosti Uprave za statistiku, odnosno zvanične statistike.**

Od početka procesa smo najavili rokove objave podataka - parcijalno u drugoj polovini ove godine, što poštujemo, te nema mjesta javnim prozivkama i negativnim komentarima po tom pitanju, nagađanjima i manipulaciji podacima.

Što je važnije, podaci u vezi sa etničko kulturološkim karakteristikama, koje pojedinci saopštavaju, nijesu rezultat obrađenih podataka iz popisa i ne odražavaju istinito informisanje već lične pretpostavke pojedinaca/grupa.

Apelujemo na aktere ovakvih aktivnosti, da ne iznose u javnost lične pretpostavke o rezultatima popisa i na taj način dovode u zabludu javnost.

Ukazujemo da je svako javno iznošenje podataka, iza kojih ne stoji zvanična statistika, u suprotnosti sa Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova, kao i pokušaj manipulacije i urušavanja povjerenja u popisni proces, koji je uspješno sprovela Uprava za statistiku.

Činjenica je i da Uprava za statistiku ne kasni sa zakonom definisanim aktivnostima u vezi objave podataka popisa.

Da ponovimo - objavljivanje konačnih rezultata popisa definisano je članom 30 Zakona o popisu i predviđeno da će konačne rezultate sprovedenog popisa Uprava za statistiku objaviti prema Godišnjem planu zvanične statistike i Kalendaru objavljivanja statističkih podataka.

Ovim dokumentima je definisano da će se saopštenja popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2023. godine, objavljivati sukcesivno u drugoj polovini ove godine, nakon unosa, obrade i kontrole podataka.

Podaci u popisu su prikupljeni preko papirnih upitnika, koje je bilo neophodno unijeti u sistem, da bi počeo proces rada na kontroli i obradi podataka. Unos podataka je počeo u februaru i trajao do kraja aprila.

Uporedo sa fazom unosa počela je kontrola podataka. Faza kontrole je kontinuirani proces koji će trajati sve do objave konačnih podataka.

Dodatno, u toku su faze šifriranja zanimanja, djelatnosti, nivoa škole i stranih jezika, kao i logička kontrola unijetih podataka u smislu metodologije popisa. Logičkom kontrolom se definiše zadovoljenje uslova jedinica popisa, uobičajenog mjesta boravka, referentnog momenta popisa kao i upoređivanje prikupljenih podataka sa administrativnim izvorima i postpopisnim istraživanjem.

Dakle, rezultati popisa nijesu puko prebrojavanje odgovora, već čitav niz statističkih procedura i kontrola koje se sprovode u fazi obrade, bez obzira o kojem broju lica se radi.

Ističemo primjer Hrvatske, koja je objavila podatke godinu dana nakon popisa, a nije imala fazu unosa jer su podaci prikupljeni elektronskim putem. Konačni podaci su objavljeni 22. septembra 2022. godine, a popis se sprovodio od septembra do novembra 2021. godine.

Dodatno, Uprava za statistiku ima zakonom predviđenu obavezu davanja mogućnosti građanima da provjere sopstvene podatke, o etničko kulturološkim karakteristikama prikupljenih popisom, putem softvera.

Odmah nakon što su se stekli uslovi, koji nijesu bili u našoj nadležnosti, Uprava za statistiku je počela da sprovodi postupak jednostavne nabavke usluga, odnosno softver, procijenjene vrijednosti 20.000 eura sa PDV-om.

Prvi tender je propao jer nije dostavljena nijedna ponuda, dok je na drugom bila samo jedna sa neispravnom dokumentacijom. U toku je priprema za treći tender i nadamo se da će ovoga puta biti uspješan, da bi se i dalji proces sprovodio kvalitetno i pravovremeno.

Adresa: IV Proleterske 2
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20/230-811
faks: +382 20/230-814
www.monstat.org